



به نام خدای عدالت و مهربانی

انسانها با رفتارهای مسئولانه و یا غیر مسئولانه خود می توانند ناجی و یا مخرب دهشتناک محیط زیست باشند، و این متن شامل پیشنهادات و راهکارهایی اجتماعی برای پیشگیری از آلودگی هواست. بی شک، ابعاد روانی و اجتماعی انسانها در جوامع مختلف بسیار مهم است. این ابعاد باید در توالی زمانی مناسب و با توجه به شرایط محلی و فرهنگی طوری در نظر گرفته شوند تا در سال جاری و سالهای آتی مشکل آلودگی هوا و مسائل مرتبط با آن حتی المقدور کاهش یابد. برخی از این موارد مربوط به سیاست گذاریهای کلان می شود و برخی در سطح خرد توسط خود مردم قابل انجام است. بدیهی است که حرکت های مردمی نافی مسئولیت سازمانها نیست. این متن در تاریخ 04-09-77 توسط برخی از افراد علاقمند به محیط زیست که در موسسه صدیق روشن سلام حاضرند و یا با آن همکاری دارند، مطرح شده است:

موضوعات مطرح در خصوص سیاست گذاری های کلان:

اما، قبل از این مقوله باید حداقل چند سوال پرسید: متولی اصلی آلودگی محیط زیست و ب مخصوصاً آلودگی هوا کیست؟ ممکن است این پاسخ داده شود که این متولی سازمان حفاظت از محیط زیست است. اما، اگر این سازمان حفاظت از محیط زیست است، این سئوالات مطرح می شوند:

1. آیا این سازمان حفاظت از محیط زیست است، آیا این سازمان، به اندازه کافی قدرت دارد، که بتواند با برخی از فعالیتهای غیر استاندارد کارخانه ها و پروژه ها و صنایع مقابله کند؟، در صورت عدم کفایت این سازمان چه راهکاری برای این موضوع دارد (تشکیل ستاد یا ...)?
2. آیا نهادهای دیگر مثل وزارت کشور، وزارت بهداشت، وزارت صنعت، معدن و تجارت و زارت نیرو با سازمان محیط زیست همراه هستند؟
3. آیا اراده جدی برای مقابله با آلودگی هوا وجود دارد؟،
4. برنامه یا نقشه های راه کوتاه مدت و نیز دراز مدت برای مقابله با آلودگی هوا چیست؟
5. آیا سازمان محیط زیست این برنامه ها و میزان دستیابی به اهداف آنها را به صورت عمومی و برای مردم اعلام کرده است؟
6. آیا طرح های مختلف مقابله با آلودگی هوا به صورتی موثر و دقیق مورد پایلوت و بررسی مقدماتی می شوند؟
7. در صورت ترک فعل برخی از سازمانها و یا صنایع، قوه قضائیه چطور ورود پیدا کرده است؟ و آیا تنبیهات و جریمه ها به اندازه کافی بازدارنده هستند (مثل پلمپ کردن یک کارخانه)?
8. آیا تصمیمات سازمان محیط زیست و دیگر نهادها به جای مسکن های فوری (مثل تعطیلی ادارات و مدارس)، توانسته است به سیاست های موثر و پایدار تبدیل شود؟

فعالیت های مربوط به حرکت های مردمی:

کارهایی که توسط مردم و یا مسئولین (همراه یکدیگر) باید پیگیری شوند، عبارتند از:

مطالبه گری از سازمان حفاظت از محیط زیست و دیگر نهادها: مردم باید از سازمان محیط زیست و دیگر نهادها در خصوص برنامه ها و نحوه عملکردشان توضیح بخواهد. این مطالبه گری پیوسته باید در تمامی فصول سال و در رابطه با تمامی موضوعاتی که مشخصاً سلامت آنها و محیط زیست را به خطر می اندازد باید جدا توسط مردم و نمایندگان آنها در مجلس پیگیری شود. این به هیچ عنوان به معنای اغتشاش نیست، بلکه صرفاً یک راهبرد مردمی برای دستیابی به حقوق حقه شان است.



تدوین راهکارهای عملی ساده و اثرگذار: در اولین قدم باید یک مجموعه ای از راهکارهای موثر قبلی و جدید برای پیشگیری از آلودگی هوا (با توجه به شرایط فرهنگی و اجتماعی تهران و یا دیگر شهرها و یا مناطق) تدوین کرد و برای این راهکارها، تدابیر ارتباطی، کلیپهای صوتی تصویری و یا راهبردهایی مناسب تدوین و... آماده نمود.

همکاری جدی صدا و سیما: توصیه می شود که بخشهایی از هر شبکه تلویزیونی به یادآوری موضوعات زیست محیطی و اختصاص راهکارهای عملی در این خصوص اختصاص داده شود، چنانکه در زمان کرونا به پیشگیری و پروتوکلهای بهداشتی اختصاص یافت و قطعاً موثر بوده است.

همکاری مدیران و رهبران گروههای مجازی: باید با مدیران گروهها و کانالهای بسیار پرمخاطب در فضای مجازی ارتباط گرفت و از آنها خواست پیامها و یادآورنده ها و راهکارهایی را به این منظور اختصاص دهند و سپس کلیپهای صوتی، تصویری و یا ... را با این منظور در اختیارشان قرار داد.

طلب کمک از ائمه جماعات: ائمه جماعات و رهبران مذهبی محلی می توانند اثرگذارترین راهکارهای تهیه شده را ترویج کنند و الگوی عملی در رفتار خود باشند و همکاری اقشار مذهبی را تقویت کنند.

طلب کمک از اساتید محبوب دانشگاه: اساتید دانشگاه می توانند نسل جوان و تحصیلکرده را مخاطب قرار دهند. آنها می توانند اثرگذارترین راهکارهای پیشگیری را ترویج کنند و الگوی عملی در رفتار خود باشند و همکاری قشر جوان را تقویت کنند.

شکل گیری ستاد زیست محیطی محلی: در هر محله می توان ستادی از افراد نخبه و بسیجی آن محل تشکیل داد، تا مردم محلی در راستای حفظ محیط زیست محل خود، ناظر و همراه باشند. آنها می توانند راهکارهای مناسب محله خود را از بین راهکارهای آماده شده اخذ و ترویج نمایند.

پیشگیری از انتشار آلاینده ها: برخی از موارد آلوده کننده محیط زیست کارخانه های صنعتی، خودروها و یا موتورسیکلتها هستند. توصیه می شود نمایندگانی به سوی کارخانجات آلاینده گسیل داشته و با راهکارهای علمی آنها را متقاعد کرد تا در نحوه استفاده از انرژی از توصیه های کارآمد کارشناسان متبخر (به طور مثال در رابطه با نحوه و شرایط احتراق، سوخت مناسب و ...) استفاده کنند. برای خودروها و موتورسیکلتها، ورود پلیس و نیز مداخله گران محلی می تواند موثر باشد. بدین ترتیب، فیلترهای تصفیه دود در مبدا (تولید دود) مورد استفاده قرار می گیرند.

هم اندیشی با هدف ساخت ابزارهای مناسب: در این راستا توصیه می شود که حتماً برای ابداع بهترین فیلترهای دود از متخصصین و مخترعین داخلی استفاده کرد و آنها را برای یک طوفان ایده و بهترین ایده ها به یک هم اندیشی دعوت کرد و به بهترین ایده ها جوایزی را اهدا نمود.



هم چنین اکیداً توصیه می شود هم اندیشی هایی در مورد انواع دیگر ابزارهای لازم در این خصوص اجرا شود. به طور مثال دوچرخه و سه چرخه های سبک، مقاوم، متنوع (فیزیکی، برقی، قابل تبدیل به هر دو حالت) و امن و دارای حفاظ برای بانوان و اقشار عادی به بازار بیایند، خط تولید آن می تواند در دست کارخانجات فعلی و/یا جدید باشد.

ترویج ابزارهای فعلی: همچنین باید دیگر ابزارهای موجود هر چه زودتر در دسترس عموم قرار گیرند و ترویج شوند. مثل، خودروهای برقی کوچک که بعضاً شاهد ورود برخی از آنها نیز بوده ایم.

تشکیل گروه های همیار محیط زیست در مدارس: بی شک با ایجاد عقود همکاری مختلف با آموزش و پرورش و نیز بسیج می توان مثلث موثری را شکل داد. نمایندگان بسیج و نیز کارکنان سازمان حفاظت از محیط زیست میتوانند در مدارس فعالیت کنند تا گروه های دانش آموزان همیار محیط زیست شکل گیرد. این گروه ها در کوتاه مدت و به احتمال زیاد در آینده از سرمایه های جدی محیط زیست خواهند بود.